

[Landbrugsministeren.]

lykkelig Haand til at gennemføre et ganske fortrinligt Arbejde, og dér er der sket noget, men der er andre Steder, hvor der er opnaaet meget lidt, og hvor det Arbejde, der er udført, derfor heller ikke betyder saa overordentlig meget. Det er for mig et Vidnesbyrd om, at man griber Sagen meget forskelligt an indenfor de forskellige Udvalg og derfor ogsaa indenfor de forskellige Egne af Landet.

Med Hensyn til Ydelsen af Akkordlaan er Forholdet imidlertid det, at hvor der overhovedet har været Tale om en saadan Akkordordning, som krævede et direkte Indskud af kontante Midler, har man i Banker og Sparekasser været mere tilbøjelig til at sige: Saa kan vi selv yde de Laan, vi behøver ikke at tage Penge fra Statskassen. Nu ved jeg nok, at der er visse Medlemmer her i Salen, for hvem det er en stor Sorg, naar Staten ikke kan komme ind med nogle Penge. Men jeg ser nu saaledes paa det, at hvis Banker og Sparekasser, der ikke har haft den Pengeknaphed, som vi forudsaa i sidste Samling, mener, at de selv er i Stand til at yde Laan; saa maa jeg som Landbrugsminister sige: saa meget desto bedre, saa slipper Staten for at gaa ind. Det synes jeg ikke, der i Virkeligheden er nogen Grund til at græde over, men jeg ved naturligvis nok, at der er Medlemmer, som ikke kan lade være med at knuse en Taare over, at der her var en Lejlighed, som Staten forsømte, til at faa Penge anbragt i en risiko-behæftet Udlaansvirksomhed.

Dernæst spurgte det ærede Medlem Hr. Bording mig, idet han mente, at Akkordlovgivningen havde haft ganske anderledes Held i Sønderjylland, hvor man havde Laanekassen til at yde saadanne Laan, om der ikke kunde være Grund til at oprette en lignende Virksomhed for det øvrige Land, altsaa oprette en dansk Laanekasse. Dertil vil jeg svare det ærede Medlem, som jeg nok tror, jeg adskillige Gange før har svaret ham, at det ønsker jeg for mit Vedkommende ikke at medvirke til. Naar denne Laanekasse er oprettet dernede i de sønderjydske Landsdele — og det er jo en Laanekasse af gammel Dato —, saa har det sin særlige Grund i de Forhold, som var til Stede i Sønderjylland, og som delvis er til Stede endnu, navnlig den store Mangel paa Kapital i Pengeinstitutterne dernede. Men en Laanvirksomhed for hele Landet, gaaende ud paa det, som maaske nok tiltaler Socialdemokraterne saa meget, at Staten staar som direkte Laangiver, er jeg i Almindelighed

meget betænkelig ved, men ganske særlig naar det drejer sig om Laangivning ved Akkordordninger, thi som jeg har hævdet mange Gange, navnlig under de Forhandlinger, vi havde sidste Aar, er det min bestemte Overbevisning, at hvis Staten vil stille et stort Millionbeløb til direkte Udlaan til Opnaelse af Akkordordninger, saa bliver Virkningen den, at Kreditorerne rejser sig og kræver Akkord, for nu er der Penge at faa fra Statens Side, og opstiller Betingelser for saadanne Akkorder, som vil blive saa haarde, at de Laan, Staten yder, i Virkeligheden vil blive Laan til Kreditorerne og ikke til Støtte for dem, der trænger til at opnaa en Akkord.

Jeg tror, man vil opnaa det modsatte af det, man tilsigter, og naar saa hertil kommer den ganske uberegnelige Risiko, der vil følge med en saadan direkte Udlaansvirksomhed til Akkordordninger, baade smaa og store, Landet over, saa maa jeg besvare det ærede Medlems Spørgsmaal benægtende for mit Vedkommende.

Det ærede Medlem Hr. Bording spurgte mig dernæst, om man ved Oprettelsen af Driftslaane foreninger søger at holde sig fri af de daarligt stillede Landmænd. Det er et Spørgsmaal, som jeg ikke saadan i al Almindelighed kan svare paa, for jeg har ikke været med ved hvert Skøn, der i saa Henseende er foretaget Landet over; det er jo i Tusindvis af Skøn, der er foretaget, og jeg kan sige, at jeg har endogsaa af al min Magt holdt mig udenfor det Skøn og mener, at det er min Pligt at holde mig udenfor det. Saaledes som Loven er affattet, er den affattet paa Grundlag af det solidariske Ansvar, og de, der gaar ind i en Driftslaane forening, har det fulde solidariske Ansvar og maa derfor ogsaa have den fulde Ret til at afgøre, hvem de vil tage med i Foreningen og hvem ikke.

Og naar der fra en enkelt Side i Dag under en kritisk Form er stillet Spørgsmaal til mig om en enkelt Forenings Oprettelse, om jeg havde tilstrækkeligt passet paa, saa vil jeg sige til den ærede Forespørgger som til andre, der kan have lignende Tanker, at Landbrugsministeriet hverken kan eller skal føre Kontrol med de enkelte Medlemmer i en Driftslaane forening. Hvis det Tilfælde skulde foreligge, som det ærede Medlem Hr. Bording antydede, at samtlige Medlemmer var insolvente, at det hele var en stor Forestilling, hvor Statens Penge var tabt, saa indrømmer jeg, at det er Ministeriets Pligt at skride ind og nægte Udlaan. Men hvis en Forening optager enkelte Medlemmer, som man maaske nok